

AANTEKENING VOOR DE MINISTER-PRESIDENT.

De nota van Buitenlandse Zaken omtrent de militaire uitgaven in verband met de Westerse Unie-verplichtingen geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen.

De afspraak, tengevolge waarvan Nederland \$ 10 mln. voor het eerste jaar en \$ 20 mln. voor het tweede jaar extra zal moeten bijdragen, heeft twee kanten en wel :

- 1) een bijdrage in verhoogde industriële productie ;
- 2) begrotings-technisch ter beschikking stellen van extra middelen op de defensiebegroting.

Het komt ondergetekenden voor, dat dit onderscheid in de nota niet zeer duidelijk naar voren komt. Stelt men de oorlogsbegroting in materiële uitgaven voor uitrusting en bewapening op een bedrag = x en de industriële productie van bewapening en uitrusting in Nederland heden ten dage op = in geld uitgedrukt = een bedrag ij, dan is primair dat zal moeten worden bereikt in het eerste jaar een productie van ij + \$ 10 mln. en in het tweede jaar ij + \$ 20 mln. Secundair is de vraag, of dit betekent dat de oorlogsbegroting in het eerste jaar x + \$ 10 mln. moet zijn. Naar de mening van ondergetekenden is dit n.l. niet het geval, aangezien bij informatie gebleken is, dat het bedrag x bij de huidige productiemogelijkheden niet volledig kan worden uitgeput. Primair is dus inderdaad de in punt 4 van de conclusies vermelde stelling, dat zal moeten worden nagegaan wat Nederland aan militaire bewapening en uitrusting heden ten dage kan produceren en als uitvloeisel daarvan, hoe deze productie met als streefcijfer \$ 10 mln. in het eerste jaar en \$ 20 mln. in het tweede jaar kan worden uitgebreid; daarna zal men oorlog in staat moeten stellen door verhoging van het budget deze uitbreiding op te nemen.

De productie-uitbreiding zal zich in Nederland eerder in de richting van "uitrusting" dan in die van "bewapening" manifesteren, aangezien de mogelijkheden op dit ogenblik tot de vervaardiging van wapens in Nederland uiteraard zeer klein zijn. Ideaal zou zijn, indien wij een verhoogde productie van uitrusting konden bereiken, zodanig dat een surplus zou ontstaan, welk surplus geruild zou kunnen worden binnen het kader van de vijf landen tegen hier niet of in kleine mate vervaardigde bewapening, aangezien deze productieverbod ook ten goede zou kunnen komen van de civiele sector van het economisch leven. De moeilijkheid zal echter zijn, dat deze <sup>soort</sup> uitbreiding ook aantrekkelijker is voor andere landen, met name voor België, dat reeds een grotere wapenindustrie heeft dan het eigenlijk zou behoeven. Er zal dus een compromis moeten worden gevonden, welk compromis naar dezerzijdse mening niet vindbaar zal zijn dan na overleg met de andere landen.

De...

De nota geeft verder nog de indruk, dat de Minister van Financiën niet bereid is om verder te gaan dan een verhoging van \$ 10 mln. in het eerste jaar en \$ 20 mln. in het tweede jaar. Zodanig gesteld is deze indruk onjuist, omdat de Minister van Financiën volgens mededeling van bevoegde ambtenaren van dat Ministerie deze bedragen weliswaar ziet als maxima voor budgettaire verhogingen ten behoeve van bewapening en uitrusting, maar bereid is om daarnaast zo nodig daarmede samenhangende verhogingen voor personele en oefenuitgaven toe te staan.

29 Juli 1949,

